

ΡΑΛΛΗ
ΚΟΥΪΔΗ

ΟΙ ΝΕΟΒΑΝΔΑΛΟΙ

Ένα ταξίδι στην Καστοριά είναι μια ψυχική δοκιμασία. Ό νεόπλουτος χωριάτης την καταστρέφει. Χτίζει στην ιερή της γη θρασύτατες πολυκατοικίες. Και τ'όχει καύχημα να κάθεται μέσα σ' εκείνα τα κλουβιά. Ένω τα ώραϊα άρχοντικά γκρεμίζουν. Σάν παληές εικόνες γίνονται πού τις τρώει τ'ο σαράκι. Και τις άποτελειώνει ή θλακώδης τών άλλων άδιαφορία. Μά ή Καστοριά αν άξίζει γιαυτά τ'α σπίτια άξίζει. Για κείους τούς ζωγραφισμένους της όντάδες, για κείνα τ'α περίτεχνα στολίδια πού μερακλήδες μαστόροι τ'ο παληού καιρού σκαλίσανε στην πέτρα και στο ξύλο, κληρονομιά πολύτιμη στους νεοβάνδαλους τ'ο καιρού μας.

Έλληνες άρχιστε να θρηνηίτε! Καθηστε να κλάψετε για τήν ψυχή της Ελλάδος πού γκρεμίζεται κάθε φορά πού φεύγει ένα ώραϊο κτίσμα, κάτω απ' τήν άνελέγητη άξίνα τ'ο έργολάβου.

Περιβεβλημένοι χιτώνα όδύνης πρέπει ναρθήτε στις παληές μακεδονικές πολιτείες. Καλά ό σεισμός ή φίλοι. Καλά τ'ο σαράκι κι' ό χρόνος κι' ή ύγρασία κι' ό ύετός, αλλά και σεις;

Ἡ δυναστεία τῆς λογικῆς καὶ τὸ εὐκολο κέρδος, βλέπετε τώρα τί καρπούς κομίζει. Ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ σπίτι γίνεται σήμερα μιὰ μάχη. Κατὰ παράδοξον τρόπο ἀποκτείνονται δλόκληρες πολιτείες μὲ κάλλος καὶ ἀρχοντιά. Θυμηθεῖτε καὶ τὴν Βέροια, πού ἤδη παρῆλθεν. Ἡ κλίμακα ἀνάμεσα στὸ σπίτι καὶ σ' αὐτοὺς πού τὸ κατοικοῦν ἔχει πιά καταστραφεῖ. Κι ὁ ἄνθρωπος σήμερα παραδέρνει χωρὶς παρηγοριά. Κι' ἄς φαίνεται αὐτάρκης, κι' ἄς προσποιεῖται τὸν εὐτυχῆ.

Τί κρίμα νὰ σήπωνται πανσεβάσμοι τοῖχοι, κι' ὁ τερπνὸς ζέφυρος μόνη νὰ μένη παρηγοριά των εἰς τὴν μοναξιά πού ἡ ἀδιαφορία τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἔχει ἀπὸ καιρὸ ἐγκαταλείψει. Μέμνησο ἀπιστεῖν ὦ φίλε εἰς τὰ συνήθη. Στὴν εὐκολὴ λύση. Δὲν εἶναι συνειθισμένο πρᾶγμα, πού θαριέσαι νὰ τὸ βλέπης, τὰ παληὰ σπίτια.

Ἡ Ἑλλάδα μοιάζει μὲ τριανταφυλλιά πού ὁ περαστικὸς τῆς κόβει κι' ἀπὸ ἓνα λουλούδι. Κι' ἐσὺ Ἑλληνα τῆς ἔχεις κόψει τὰ πιὸ πολλὰ.

Ἐμφυχο εἶναι τὸ παληὸ σπίτι. Ἐπιζεῖ ἀκόμη παρὰ τὰ τραύματά του. Μέσα του ἔχει πολλές ἀνθρώπινες ἀρετές: ὑπομονή, μεγαλεῖο, ἀξιοπρέπεια, ἐγκαρτέρηση. Κάποτε ὑπερηφάνεια. Κάποτε τὸ φιλέρημον πού διακρίνει τοὺς ποιητάς, ἢ τὴν ἰκανότητα τῶν σοφῶν νὰ ἐνθυμοῦνται. Καὶ τὴν ἀγάπη πού ἔχουν οἱ καλλιτέχνες γιὰ τὰ ὠραῖα κατασκευάσματα.

Πολλὲς φορές δανεῖζεται τις ἰδιότητες τοῦ κατόχου του γιὰ τὸ σπίτι εἶναι ἓνας καθρέφτης καὶ μέσα του καθρεφτίζεται ἡ ψυχὴ ἐκείνου πού τὸ κατοικεῖ.

Θυμηθεῖτε λοιπόν, ὦ Ἕλληνες, τί χρωστᾶτε σ' αὐτὰ τὰ σπίτια. Ἀγάπη χρωστᾶτε σὲ θλιβερὴ ἐποχὴ ἀδιαφορίας. Καὶ τὰ σπίτια θὰ κάνουν τὴ ζωὴ σας ὁμορφότερη. Θὰ σᾶς διαφυλάξουν ἀπ' τὴν ἀπελπισία πού δίνει ἡ ὑπερτροφία τῆς λογικῆς ἀνάγκης. Θὰ ξεκουράσουν τὰ μάτια σας... Θὰ εὐφραίνουν τὴν κουρασμένη σας ψυχὴ.

Γιὰ τὴν καρδιά καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη ἔχουν χτιστεῖ. Τὰ ὠραῖα τους ξύλα μοιάζουν στροφὲς ἀπὸ τραγούδι δημοτικόν. Τὰ μπαλκόνια τους βλέπουν σὲ κήπους μυθικούς. Προαιώνια ὄρη φαίνονται ἀπ' τὰ δαντελένια παραθύρια τους. Ἀόρατη ἀρχόντισσα σεριανάει στὴν αὐλή τους ἡ θύμηση τῶν περασμένων. Τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς φυλῆς φωληὰ ἔχουν κάνει κάτω ἀπ' τὰ βασανισμένα τους κεραμίδια.

Σὰν φύλλα ἀπὸ χτυπημένο ἀσήμι σὲ παληὰν εἰκόνα εἶναι καὶ στολίζουν τὴν πολύπαθη γῆ τῶν Ἑλλήνων. Καὶ κάθε τόσο βέβηλος χεῖρ ἀποσπᾷ ἀπὸ ἓνα τέτοιο φύλλο.

Γιαυτὸ μισήστε, ὦ Ἕλληνες, τὰ φτηνὰ ὑλικά πού σᾶς προσφέρουν οἱ σημερινοί. Καὶ τὴν ψεύτικη καὶ ἄσχημη ἐφαρμογὴ τους. Θυμηθεῖτε πὼς τώρα καταστρέφεται κι' ἡ Καστοριά. Τὴν κατατρώει κι' αὐτὴν ὁ Βύθιος δράκων. Ἐπάρατον ἄνθος στέφει τις πόλεις τῆς ἱερῆς Μακεδονίας. Τὸ ὄνομά του: Ξενομανία. Γιαυτὴν οἱ αὐτοσχεδιασμοὶ τῶν ἐργολάβων. Γιαυτὴν τὰ ἄσχημα καὶ τὰ φτηνὰ! Ὁ φραγκοχιωτισμὸς δυναστεύει τις πολιτείες της ὅπου θᾶπρεπε νὰ μπαίνεις σὰν μέσα σὲ μεγαλόπρεπη ἐκκλησιά.